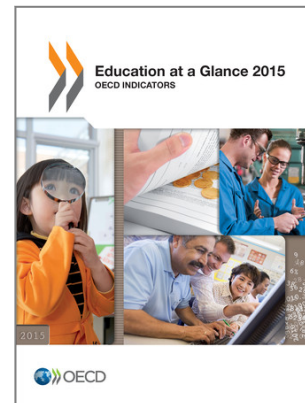

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2015

OECD Indicators

Summary in Slovenian

Preberite celotno knjigo na: [10.1787/eag-2015-en](https://doi.org/10.1787/eag-2015-en)

Pogled na izobraževanje 2015

Kazalniki OECD

Povzetek v slovenščini

Na trgu dela in v življenju je izobrazba vredna truda ...

V povprečju je 80 % odraslih z visokošolsko stopnjo izobrazbe zaposlenih, v primerjavi s 70 % ljudi s srednješolsko ali posrednješolsko neterciarno stopnjo izobrazbe ter manj kot 60 % odraslih brez srednješolske izobrazbe. Prav tako odrasli z doseženo terciarno stopnjo izobrazbe v povprečju zaslužijo približno 60 % več kot tisti, katerih najvišja stopnja izobrazbe je srednješolska. Na splošno se stopnja zaposlenosti in zaslužki povečujejo z naraščanjem stopnje izobrazbe in veščin, toda na trgu dela diploma še vedno velja kot glavni pokazatelj delavčevih spretnosti in znanj.

Število mladih odraslih v državah OECD, ki študirajo na visokošolskih zavodih, narašča nedvomno tudi zaradi zavedanja omenjenih prednosti. V državah in regionalnih entitetah držav OECD, ki so sodelovale v Raziskavi o spretnostih in znanjih odraslih (PIAAC), je imelo leta 2012 povprečno 22 % ljudi, starih med 25 in 34 leti, ki niso bili študenti – v Koreji pa 47 % te starostne skupine – visokošolsko stopnjo izobrazbe, čeprav je njihovi starši niso imeli. Ta "prva generacija odraslih z visokošolsko stopnjo izobrazbe" in tisti s terciarno izobrazbo, katerih starši so prav tako zaključili študij na visokošolskem zavodu, si deli podobne stopnje zaposlenosti in študira podobne študijske programe. To nakazuje, da tisti, ki zaključijo visokošolsko izobrazbo kot prvi v družini, nikakor niso prikrajšani.

Podatki kažejo tudi, da imajo odrasli z magisterijem več priložnosti na trgu dela – in višje zaslužke – kot tisti, ki dosežejo le univerzitetno dodiplomsko stopnjo izobrazbe, čeprav so stopnje vpisa v dodiplomske študijske programe precej višje kot stopnje vpisa v magistrske ali doktorske programe. Zaposleni z univerzitetno dodiplomsko ali primerljivo stopnjo izobrazbe zaslužijo približno 60 % več kot zaposleni s srednješolsko izobrazbo. Tisti z magisterijem, doktoratom ali primerljivo stopnjo izobrazbe pa zaslužijo več kot dvakrat toliko.

Koristi izobraževanja pa niso le finančne. Za odrasle z višjo izobrazbo je bolj verjetno, da svoje zdravje opišejo kot dobro, da sodelujejo v prostovoljnih dejavnostih, da zaupajo drugim in da imajo občutek, da sodelujejo pri upravljanju države. Bolj izobraženi odrasli se ponavadi torej bolj udeležujejo v svetu okrog sebe.

... čeprav neenakosti vztrajajo

Kljub zmanjšanju – ali celo preobrnitvi – razlik med spoloma pri formalni izobrazbi so ženske še vedno nezadostno zastopane na določenih področjih izobraževanja, kot so znanost in tehnologija, tehniške vede ter matematika (STEM). Za mlade ženske je tudi manj verjetno kot za mlade moške, da so zaposlene, čeprav so razlike med spoloma v zaposlenosti precej manjše med mladimi odraslimi z visokošolsko izobrazbo kot tistimi z nižjimi stopnjami izobrazbe.

Podatki kažejo tudi, da ima na višino zaslužka največji vpliv stopnja šolske izobrazbe. Za odrasle z visokošolsko izobrazbo je za 23 odstotnih točk bolj verjetno, da bodo med 25 % najbolj plačanih odraslih (po mesečnih zaslužkih), v primerjavi s tistimi, katerih najvišja stopnja izobrazbe je srednješolska ali posrednješolska neterciarna.

Med letoma 2010 in 2012 so se javni izdatki, namenjeni izobraževanju, zmanjšali v številnih državah OECD

Sektor izobraževanja je občutil zapoznel vpliv globalne ekonomske krize iz leta 2008. Med letoma 2010 in 2012, ko se je BDP po upočasnitvi znova začel povečevati, so se javni izdatki za izobraževalne institucije zmanjšali v več kot tretjini držav OECD.

Gospodarska recesija leta 2008 je imela tudi neposreden vpliv na plače osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev. V letih neposredno po krizi so bile te zamrznjene ali znižane, čeprav so nekatere države že začele počasi okrevati. Tako se je število držav OECD z realnim povečanjem plač učiteljev med letoma 2008 in 2013 skrčilo na približno vsako drugo državo. Ti trendi nikakor niso pripomogli k zmanjšanju znatnih razlik v plačah med učitelji in drugimi podobno izobraženimi delavci. V državah OECD predšolski in osnovnošolski učitelji na primarni stopnji izobraževanja povprečno zaslužijo 78 % plače podobno izobraženega delavca, zaposlenega celo leto za polni delovni čas. Učitelji na nižji sekundarni stopnji izobraževanja zaslužijo 80 %, srednješolski učitelji (na višji sekundarni stopnji izobraževanja) pa 82 % primerljivega plačila. Nekonkurenčne plače bodo močno otežile privabljanje najboljših kandidatov v učiteljski poklic.

Rezi v financiranju bi lahko ogrozili tudi dejavnosti poklicnega razvoja za učitelje. Podatki PISA kažejo, da kljub povečevanju investicij v informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) za šole učitelji teh orodij ne uporabljajo sistematično. Učitelji, ki so leta 2013 sodelovali v mednarodni raziskavi OECD o poučevanju in učenju (TALIS), so tako kot eno od področij, pri katerem najbolj potrebujejo poklicni razvoj, navajali prav razvijanje spretnosti in znanj za uporabo IKT pri poučevanju.

Druge ugotovitve

- Leta 2012 so države OECD izobraževalnim institucijam od primarne do terciarne stopnje izobraževanja povprečno namenile sredstva v višini 5,3 % svojega BDP; 11 držav, katerih podatki so bili na voljo, je v ta namen porabilo več kot 6 % BDP.
- Izobraževanje je večinoma financirano z javnimi sredstvi, pri čemer visokošolske institucije prejmejo največji delež sredstev iz zasebnih virov. Med letoma 2000 in 2012 se je povprečni delež javnih sredstev v financiranju visokošolskih institucij zmanjšal z 69 % leta 2000 na 64 % leta 2012.
- Predšolska vzgoja je posebej koristna za učence s priseljskim ozadjem
- V vseh državah in gospodarstvih, ki so sodelovali v OECD-jevem programu mednarodne primerjave dosežkov učencev (PISA) v letu 2012, so razlike med spoloma v bralnih sposobnostih nižje pri branju digitalnih virov kot pri branju tiskanih virov. Deklice pri digitalnem branju v povprečju prekašajo dečke za 26 točk, pri tiskanem branju pa za 38 točk, kar ustreza skoraj enemu letu šolanja.
- Približno 77 % odraslih s poklicno srednješolsko ali posrednješolsko neterciarno stopnjo izobrazbe je zaposlenih. Ta delež je 7 odstotnih točk višji kot pri tistih, katerih najvišja stopnja izobrazbe je splošna srednješolska.
- Eden od petih mladih, starih med 20 in 24 leti, ni niti zaposlen niti ne študira ali se usposablja
- Okrog 57 % zaposlenih odraslih z dobro razvitimi spretnostmi in znanji na področju informacijske in komunikacijske tehnologije ter reševanja problemov sodeluje v formalnem in/ali neformalnem izobraževanju, ki ga financira delodajalec; samo 9 % odraslih, ki ne znajo uporabljati računalnika in jim primanjkuje sposobnosti reševanja problemov, sodeluje v takih programih.
- Večji razredi so v korelaciji z manj časa, ki je namenjen poučevanju in učenju, ter z več časa, namenjenega vzdrževanju reda v učilnici. En dodaten učenec, ki ga dodamo povprečno velikemu razredu, pomeni 0,5-odstotno zmanjšanje časa za dejavnosti poučevanja in učenja.
- Učitelji v državah OECD se starajo: leta 2013 je bilo 36 % srednješolskih učiteljev starih vsaj 50 let. Ta delež se je v državah s primerljivimi podatki med letoma 2005 in 2013 povprečno povečal za 3 odstotne točke.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni iz vseh publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

Preberite celotno angleško različico na OECD iLibrary!!

© OECD (2015), *Education at a Glance 2015: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2015-en